

Sınıf Yönetiminde Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunların Kaynağına İlişkin Bir Analiz¹

An Analysis on The Source of The Problems Faced by Teachers in Classroom Management

Hasan Ökmen²

Halil Karadaş³

Öz

Bu çalışmanın amacı öğretmen görüşleri doğrultusunda sınıf yönetiminde öğretmenlerin yaşadıkları zorlukların nedenlerinin incelenmesi ve çözüm önerilerinin ortaya konulmasıdır. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseniyle yürütülmüştür. Araştırma kapsamında yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2023-2024 eğitim öğretim yılı güz dönemi Mardin'in Ömerli ilçesinde görev yapmakta olan ve sınıf yönetiminde problem yaşadıklarını ifade eden 27 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre öğretmenler sınıf yönetiminde problem yaşamalarının nedenlerini; sınıf mevcutlarının kalabalık olması, çevresel faktörler, öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin yetersiz olması, dil farklılığı, veli profili, yönetici desteği gibi okul kültürüne ilişkin faktörler olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca eğitim sisteminin mevcut durumuna ilişkin program yoğunluğu, öğretim dışı uygulamalar, sınav ve değerlendirme sistemine ilişkin uygulamaların karmaşıklığı ve sık sık değişmesi, öğretmenlere gereğinden fazla iş yüklenmesi gibi etkenlerin öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerini olumsuz yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda öğretmenlerin ders dışı faaliyet görevlerinin azaltılması, iş yüklerinin sadeleştirilmesi, okul ortamlarına ilişkin yaşam alanları konforunun sağlanması ve öğretmenlere sınıf yönetimi seminerlerinin verilmesi gerektiği gibi öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sınıf yönetimi, sınıf yönetimi becerisi, istenmeyen davranışlar, sınıf öğretmeni.

Abstract:

The aim of this study is to examine the reasons for the difficulties experienced by teachers in classroom management in line with teachers' views and to put forward solution suggestions. The study was conducted with a phenomenological design from qualitative research methods. A semi-structured interview form was used within the scope of the research. The sample of the study consisted of 27 classroom teachers who were working in the Ömerli district of Mardin in the fall semester of the 2023-2024 academic year and stated that they had problems in classroom management. According to the findings of the study, teachers stated that the reasons why they had problems in classroom management were factors related to school culture, such as overcrowded classrooms, environmental factors, insufficient knowledge of teachers about classroom management, language differences, parent profile, and administrator support. In addition, it was concluded that factors related to the current state of the education system, such as the intensity of the curriculum, extracurricular practices, the complexity and frequent changes in practices related to the examination and evaluation system, and overloading teachers with too much work, negatively affect teachers' classroom management skills. In line with these results, suggestions such as reducing teachers' extracurricular activities, simplifying their workloads, ensuring the comfort of living spaces in school environments, and providing classroom management seminars to teachers have been developed.

Keywords: Classroom management, classroom management skills, undesirable behaviours, primary school teacher.

1 Bu çalışma Halil KARADAŞ danışmanlığında Hasan ÖKMEN tarafından yürütülen tezsiz yüksek lisans projesinin geliştirilmiş hâlidir.

2 Öğretmen, Ömerli İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, mamoste4701@hotmail.com, <https://orcid.org/0009-0007-6484-2118>, <https://ror.org/00jga9g46>

3 Doç.Dr., Mardin Artuklu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, halilkaradas@artuklu.edu.tr, <https://orcid.org/000-0003-0855-3702>, <https://ror.org/0396cd675>

Makale Türü/ Article Type: Araştırma Makalesi/ Research Article

Geliş Tarihi/ Received Date: 17.09.2024 – Kabul Tarihi/Accepted Date: 18.12.2024

Atıf İçin/ For Cite: ÖKMEN H. VE KARADAŞ H., "Sınıf Yönetiminde Öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunların Kaynağına İlişkin Bir Analiz", Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 2025;24(1):408-428

<https://doi.org/10.17755/esosder.1551945>

License: CC BY-NC 4.0

Etik Kurul İzin Belgesi/ Ethics Document : Mardin Artuklu Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunun 19/01/2024-128790 tarih sayılı evrakı ile etik açıdan uygun görülmüştür.

1. Giriş

Okulun gerçekleştirmekle yükümlü olduğu misyonun başarıya ulaşmasında en kapsamlı ve ağır yük şüphesiz öğretmenlerin omuzlarındadır (Aydın 2023; Dönmez, 2017). Öğrencinin ruh dünyasına dokunduğunun farkında olan öğretmen, öğrenci ile ilgili her türlü iş ve işlemlerde dikkatini azami noktaya çekmek durumundadır (Çelik, 2012). Öğretmenin sınıf düzenini sağlamak için kullandığı yöntem ve teknikler, öğrenim sürecine ilişkin sınıf yönetimi düzeyini açıklamaktadır. Sınıf yönetimi, öğrenmenin etkin bir şekilde gerçekleşmesi için farklı stratejilerin benimsendiği (Anar vd., 2024), sınıf içi uyumun korunması için önceden planlamaların yapıldığı (Balyer, 2018), sınıf düzeni ile ilgili ortaya çıkan sorunların çözüldüğü ve sınıf içi kuralların belirlendiği bir süreçtir (Sağır ve Kökocak, 2023). Öğretmenlerin sınıf yönetiminde karşılaştıkları problemlere ilişkin stratejiler geliştirmeleri, sınıf yönetimi becerileri açısından kritik bir rol oynamaktadır (Babaoğlu ve Korkut, 2010). Okuldaki öğretim uygulamalarının verimli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için sınıf yönetiminin etkili bir şekilde yönetilmesi gerekmektedir. Sınıf yönteminin doğru yapılması öğretmenler ve öğrenciler arasında kurulan iletişim ve etkileşimi güçlendirerek, sınıftaki öğrenme deneyimlerini zenginleştirecektir (Karadaş, 2024).

Sınıf yönetimi öğretimsel etkinliklere ayrılan zamanı, belirlenmiş hedeflere ulaşabilmeyi (Balay, 2021) ve öğretimin etkili bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamaya ilişkin sınıf içi faaliyetleri ifade etmektedir (Karip, 2017). Sınıfı başarılı bir şekilde yönetmek, pozitif bir sınıf atmosferi oluşturmak ve sürdürmek açısından önemlidir. Bu bağlamda sınıf yönetiminin amacı, sınıf ortamında güvenliği sağlamak ve öğrenci davranışlarını istendik yönde değiştirmeye ilişkin geniş bir süreci kapsamaktadır. Öğretmenin sınıf yönetimi becerisi ve sınıfında kullandığı yöntemler, teknikler, materyaller ve kitaplar bu amaca hizmet edebilir. Sınıf içerisinde öğretmenin davranışları, tutarlılığı, kullandığı dil, öğrencinin okula karşı tutumu ve davranış göstermesi, sınıf yönetiminin başarısı açısından önemlidir. Öğretmenler, sınıf yönetimine ilişkin öğrenci davranışlarını yönetmek ve olumlu bir öğrenme ortamı oluşturmak açısından önemli bir rol oynarlar. Bu bağlamda öğretimin etkililiği ve verimi için öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin becerilerinin ve yeterliklerinin olması gerekmektedir (Balay, 2021; Gökyer ve Doğan, 2016; Şişman ve Turan, 2023). Problemlere yol açan öğrenci davranışlarının ve öğretimin yönetiminde tutarlı ve adil olmak öğretmenlerin sınıf yönetiminde başarılı olmasını kolaylaştırmaktayken, uygulamalarda tutarsızlık ve kararsızlık göstermek disiplin problemlerinin oluşmasına zemin hazırlamaktadır. Sınıftaki öğrenme ortamının pozitif olması öğrencilerin başarılarını olumlu yönde etkilediği bilinmektedir. Bu nedenle sınıf yönetimi sadece problemlerle mücadele etmek değil, aynı zamanda etkili bir öğrenme ortamı oluşturmaya katkı sunmaktır (Balcı, 2022; Gökyer ve Doğan, 2016; İşbilir vd., 2023).

Sınıf yönetimi, eğitim hedeflerini başarıya ulaştıran planlama, organizasyon, uygulama ve değerlendirme süreçlerini içeren bir disiplindir (Aydın 2023). Sınıf yönetimine ilişkin çalışmalar, öğretmenlerin sınıf içindeki dinamikleri anlamalarına ve yönetmelerine yardımcı olmak amacıyla çeşitli teori, model ve teknikler ileri sürmektedir (Şişman ve Turan, 2023). Öğrencilerin öğrenme süreçlerini desteklemek, sınıf ortamında disiplini sağlamak ve etkili iletişim kurmak, sınıf yönetiminin merkezinde yer alır (Buluç vd., 2011). Sınıf içindeki öğrenme ortamının ve deneyimlerinin düzenlenmesi ve yönetilmesi, öğretmenlerin en önemli sorumluluklarından biri olarak görülmektedir (Gömleksiz vd., 2010). Bu sebeple, öğretmenin sınıf yönetimiyle ilgili konulardaki beceri seviyesinin yükselmesiyle birlikte, öğrencilerin eğitim çabalarını daha etkin bir şekilde yönlendirme ve onlara liderlik etme yeteneğinin artacağına inanılmaktadır (Bozan ve Ekinci, 2020; Dağ ve Göktürk, 2014; Çelik, 2012). Sınıf yönetiminin

en temel hedeflerinden biri, çocukların kendilerini güvende ve rahat hissetmelerini sağlamaktır. Çocukların duygularını ifade edebilmeleri ve sınıfa aidiyet duygusu geliştirebilmeleri için oluşturulan ortam, başarılı bir eğitim sürecinin önemli bir parçasıdır (Shank ve Santiago, 2021). Sınıf ortamında görülebilen düzensizlikler, sınıf yönetiminde öğretmenleri zorlamakta ve çeşitli disiplin sorunları yaratmaktadır (Akdeniz ve Uzun, 2022; Tunç vd., 2015) Her biri farklı bir kişiliğe sahip öğrenciler, otorite olarak tanımladıkları öğretmenlerinin davranışlarına yapıları gereği farklı farklı tepkiler vermektedirler. Bu durumda öğretmenleri zorlayan sınıf içi davranış problemleri meydana gelebilmekte ve öğretmenin sınıfı yönetme konusunda güçlük yaşamasına neden olmaktadır (Bayraktar ve Çelik, 2021; Gökyer ve Doğan, 2016).

Sınıf yönetimi, öğrencilerin öğrenme süreçlerini düzenlemenin yanı sıra sınıf içinde etkili bir ortamın oluşturulmasını da içerir. Bu ortamın yapılandırılmasında öğretmenin rolü, öğrenci ihtiyaçları, materyaller, program tasarımı, fiziksel düzenlemeler ve teknolojik donanım gibi faktörler etkilidir. Sınıfın sıcaklığı, aydınlatması, oturma düzeni, renk tonu, eşyaların uygunluğu, materyallerin erişilebilirliği ve genel güvenlik gibi faktörler, sınıf yönetimini etkileyen kritik unsurlardır (Taş, 2016). Etkin bir düzenleme ile oluşturulan sınıf atmosferi öğrencilerin dikkatini çekebilir, meraklarını uyandırabilir ve keşfetme isteklerini arttırabilir (Yurtal ve Yaşar, 2008).

Sınıfı etkili bir şekilde yönetebilmek, öğretimin etkililiği ve öğrencilerin akademik başarılarının sürdürülmesi açısından oldukça önemlidir (Karadaş, 2024). Sınıf yönetiminde yetersiz kalma, öğretim ortamında kaos ve belirsizliğin hüküm sürmesine yol açacaktır. Bu bağlamda sınıf yönetiminin zorluklarına ilişkin araştırmalar (Aloe vd., 2014; Akdeniz ve Uzun, 2022; Öncel, 2022) yapılmış ve öğretmenlerin yaşadıkları problem betimlenmeye çalışılmıştır.

Bu araştırmanın amacı, sınıf yönetiminde problem yaşayan öğretmenlerin karşılaştığı zorlukların nedenlerini detaylı bir şekilde ortaya koyarak, somut öneriler geliştirmektir. Öğrenci davranışları, öğretmen deneyimleri, eğitim altyapısı ve sınıf yapısı gibi faktörleri içeren sınıf içi dinamiklerin derinlemesine incelenmesini hedeflemektedir. Bu araştırma, öğretmenlerin zorluklarını anlamayı ve bu sorunları azaltmaya yönelik literatüre katkıda bulunmayı hedeflemektedir. Araştırma kapsamında ulaşılan sonuçların gelecekteki sınıf yönetimine ilişkin programlarının planlanmasında yararlı olabileceği düşünülmektedir. Bu programlar, öğretmenlere sınıf yönetimi konusuna ilişkin pratik öneriler sunmaya yardımcı olabilir. Bu bağlamda araştırmada aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır:

1. Sınıf yönetiminde yaşanan problemleri, öğretmenlerin yeterlik düzeyi açısından açıklayınız.
2. Sınıf yönetiminde yaşanan problemleri öğrenci ve çevresinin özellikleri açısından açıklayınız.
3. Sınıf yönetiminde yaşanan problemleri okul kültürü açısından açıklayınız.
4. Sınıf yönetiminde yaşanan problemleri eğitim sistemi (ders kitapları, eğitim programı, sınav sistemi vs) açısından açıklayınız.

2. Yöntem

2.1. Araştırma Modeli

Bu çalışmanın hedefi, sınıf yönetiminde öğretmenlerin yaşadıkları zorlukların nedenlerini detaylı bir şekilde incelemektir. Bu araştırma nitel araştırma modellerinden biri olan olgubilim deseni kullanılarak yürütülmüştür. Olgubilim araştırmalarında, farkında olunan fakat ayrıntılı ve

derinlemesine bilgiye sahip olmadığımız olgulara odaklanılmaktadır (Büyüköztürk vd., 2024; Tekindal, 2023). Olgubilim çalışmaları, herhangi bir olgunun deneyimlenmesi sonucunda, olguyu deneyimleyen bireye ilişkin yaşantıları ortaya koymaktır (Creswell, 2023; Miller, 2003). Bu çalışmalarda en önemli husus, katılımcıların yaşadıkları deneyime odaklanması ve belli bir olguya ilişkin farkındalıklarının ortaya konulmasıdır (Patton, 2018). Bu kapsamda olgu bilim deseni ile sınıf yönetiminde problem yaşayan öğretmenlerin deneyimleri doğrultusunda sorunların derinlemesine analizini yaparak, öğretmenlerin bu zorluklara karşı neler yaşadıklarını anlamak ve bu konuda çözüm odaklı stratejiler geliştirmek (Miller, 2003) hedeflenmiştir.

2.2. Katılımcılar

Bu araştırma, 2023-2024 eğitim-öğretim yılı içinde Mardin ilinin Ömerli ilçesindeki resmi ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin sınıf yönetiminde yaşadıkları zorlukların incelenmesi amacıyla betimleyici bir yaklaşımı benimseyerek gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme türü ile seçilmiştir. Ölçüt örnekleme türünde, örneklemin problemle ilgili olarak belirlenen niteliklere sahip olduğu düşünülen kişiler seçilmektedir (Büyüköztürk vd., 2023). Bu kapsamda temel ölçüt, sınıf yönetiminde problem yaşama ve zorluk çekme durumu olarak belirlenmiştir. Katılımcı grubunda yer alan öğretmenlere ilişkin bilgilere Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik yapıları

Özellikler	Grup	<i>f</i>
Cinsiyet	Kadın	11
	Erkek	16
Yaş	22-30	7
	31-35	6
	36-40	8
	41 ve üzeri	6
Medeni Durum	Bekar	12
	Evli	15
Hizmet Süresi	1-5 yıl	6
	6-10 yıl	8
	11-15 yıl	6
	16 yıl ve üzeri	7
	Toplam	27

Tablo 1’e göre katılımcılar cinsiyet bakımından 11 kadın ve 16 erkek; 7’si 22-30 yaş, 6’sı 31-35 yaş, 8’i 36-40 yaş, 6’sı 41 yaş üzeri aralığındadır. Katılımcıların 12’si bekar, 15’i evlidir. Katılımcıların hizmet süresine bakıldığında; 6’sı 1-5 yıl, 8’si 6-10 yıl, 6’sı 11-15 yıl, 7’si 16 yıl ve üzerinde bir çalışma süresine sahiptir. Çalışma amacımız ve konusuna bakıldığında katılımcılar amaçlı örnekleme yöntemine göre seçilmiştir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verilerinin toplanması için hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formunda katılımcıların demografik bilgilerinin yanı sıra öğretmenlerinin sınıf yönetiminde yaşadıkları problemleri ve zorluklarını incelemek için sorular oluşturulmuştur. Yarı yapılandırılmış görüşme formu, uzmanlar tarafından değerlendirilmiş ve gerekli düzeltmeler yapılarak son halini

almıştır. Görüşme soruları taslağı, birkaç öğretmene uygulanarak yapı ve kapsam geçerliliği sağlanmıştır. Uzman görüşlerinden sonra dil uzmanı Türkçe öğretmenleri tarafından detaylı bir inceleme ve değerlendirme sürecine tabi tutulmuştur. Uzman görüşlerinden sonra, taslak form üzerinde gerekli düzeltmeler yapılarak görüşme formu son halini almıştır. Son haliyle dört sorudan oluşan görüşme soruları aşağıdaki gibidir:

1. Sınıf yönetiminde yaşanan problemleri, öğretmenlerin yeterlik düzeyi açısından açıklayınız.
2. Sınıf yönetiminde yaşanan problemleri öğrenci ve çevresinin özellikleri açısından açıklayınız.
3. Sınıf yönetiminde yaşanan problemleri okul kültürü açısından açıklayınız.
4. Sınıf yönetiminde yaşanan problemleri eğitim sistemi (ders kitapları, eğitim programı, sınav sistemi vs) açısından açıklayınız.

2.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Görüşmeler, bireylerle yüz yüze gerçekleştirilmiş olup, genelde her bir görüşmenin 15 ile 30 dakika arasında sürdüğü bir zaman çerçevesinde yapılmıştır. Görüşme süreçlerinde, katılımcılardan önceden alınan izin doğrultusunda, görüşme esnasında ortaya çıkan önemli detayları kaydetmek amacıyla ses kayıtları alınmıştır. Nitel araştırma desenleri içinde yer alan içerik analizi yöntemi kullanılarak, görüşmelerden elde edilen veriler detaylı bir incelemeye tabi tutulmuştur. İçerik tahlili sürecindeki temel hedef, benzer nitelikteki bilgileri belirli temalar, alt temalar ve kategoriler dahilinde sistemli bir tablo haline getirerek, elde edilen verileri okuyucuların daha iyi kavrayabileceği bir düzen içinde düzenlemek ve açıklamaktır (Patton, 2018). Verilerin analiz sürecinde, katılımcıların gizliliğini korumak ve doğrudan alıntılar kullanırken mahremiyeti sağlamak adına, katılımcı adları yerine; T1, T2, T3, T4 gibi kodlar kullanılmıştır.

3. Bulgular

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Birinci alt problem bağlamında elde edilen bulgular Tablo 2’de detaylı bir şekilde sunulmuştur.

Tablo 2. Sınıf yönetiminde yaşanan zorluklarda öğretmenlerin yeterlilik düzeyleri ve tutumları

Tema	Alt Tema	Katılımcılar	f
Yeterlilik Düzeyleri	Teori ve Uygulama Sorunu	T1, T2, T4, T6, T8, T11, T13, T15, T18, T20, T21	11
	Teknik Yetersizlik	T2, T7, T11, T13, T14, T18, T21, T23, T25	9
	Yetenek- Beceri	T3, T5, T8, T22, T24, T26	6
	Deneyim	T1, T6, T12, T16, T20	5
Sınıf İçi Olumsuz Durumlara Karşı Tutum	Demokratik	T1, T3, T9, T10, T15, T16, T18, T19, T20, T21	10
	Stratejik	T4, T6, T7, T8, T13, T14, T17, T23	8
	Otoriterlik	T2, T5, T11, T12, T27	5

Yeterlilik Düzeyleri

Tablo 2 incelediğinde yeterlilik düzeyleri temasına ilişkin katılımcıların cevaplarının analizi sonucunda; teori ve uygulama sorunu, teknik yetersizlik, kabiliyet, deneyim gibi alt

temalar belirlenmiştir. Bu alt temalara ilişkin katılımcıların görüşleri alt başlıklar halinde detaylandırılmıştır.

Teori ve Uygulama Sorunu temasıyla ilgili öğretmen görüşleri aşağıdaki gibidir:

T1: “Mesleğe başlarken sınıf yönetimi becerisinin eksikliğini o kadar hissediyorum ki bazen sınıfta kontrolü kaybediyorum. Eğitim fakültelerinde uygulama derslerini sadece 2 dönem gördük. 4 yıl boyunca aldığımız dersler teorik olduğu için uygulamada yetersiz kalıyor.”

T18: “Eğitim altyapımızdaki eksiklikler ve sınıf yönetimi deneyimindeki zorluklar, ders sürelerinin etkin yönetilmesini engelliyor. Bu durumun öğretmenlerin üniversite eğitimi ile ilişkili olduğunu düşünüyorum. Bu nedenle, etkili öğretmenlik uygulamaları ve öğrencilere verimli bir öğrenme deneyimi sunmak için kapsamlı bir eğitim modeline ihtiyaç vardır.”

Bulgular, lisans eğitimindeki eksikliklerin yeni öğretmenlerin eğitim planlama ve sınıf yönetiminde zorluk yaşadığını göstermektedir. Katılımcılar, daha fazla uygulama dersi içeren bir eğitim programının bu sorunların önemli bir kısmını çözebileceğine inanmaktadır.

Teknik Yetersizlik alt temasıyla ilgili bazı öğretmen görüşleri aşağıdaki gibidir:

T2: “Dersleri teorik işlediğimde öğrencilerin sıkıldığını fark ettim. Uygulamalı ve etkileşimli stratejiler benimseyince, somut örneklerle ve gerçek hayattan senaryolarla dersi destekleyince öğrenci katılımının arttığını ve dersin ilgi çekici hale geldiğine şahit oldum.”

T11: “Sınıfa plansız girdiğimde sınıf yönetiminde sorunlarla karşılaştım. Dersin önceden planlanması başarıya ulaşma sürecini büyük ölçüde etkiler. Öğretmenin profesyonel gelişimi ve öğrencilerle etkili etkileşim kurma yeteneği açısından önemlidir.”

T14: “Öğretmenin alan bilgisine sahip olması, etkili liderlik sergilemesine yardımcı olur ve öğrenci başarısını olumlu yönde etkiler. Öğretmenlerin sürekli öğrenme çabaları, kendilerini geliştirmeleri ve bilgilerini güncel tutmaları önemlidir.”

T25: “Akıllı tahta var ama kullanmakta zorlanıyorum. Kıdemli öğretmenler için teknolojiyi etkin kullanma becerilerini geliştirmeye yönelik kurslar açılabilir.”

Yetenek-Beceri alt teması kapsamında elde edilen bulgular kapsamındaki öğretmen görüşlerinden öne çıkanlar aşağıdaki gibidir:

T5: “Öğrencilerin farklılıkları beni etkiliyor ve iletişimde zorlanmama neden oluyor. Disiplin sorunlarını önlemekte bazen zorlanıyorum ve çözüm üretmede eksiklikler hissediyorum. Mesleki açıdan daha iyi bir sınıf yönetimine sahip olabileceğimi düşünüyorum.”

T8: “Sınıf yönetimi becerisi, öğretmenlikte temel bir yetenektir. Öğrencileri etkili bir şekilde idare etmek, olumlu bir öğrenme ortamı sağlamak ve sınıfta disiplini korumak bu becerinin önemli unsurlarıdır. Sorunların sadece sistemden, öğrenciden veya veli ilgisizliğinden kaynaklanmadığını kabul edip, gelişime açık olmalıyız.”

Deneyim alt temasıyla ilgili bazı öğretmen görüşleri aşağıdaki gibidir:

T6: “Mesleğin ilk yıllarıma göre sınıf yönetimi konusunda önemli ilerlemeler kaydettiğime inanıyorum. Öğrencilerle sağlam bir bağ kurma ve etkili iletişim becerilerini geliştirmek için çeşitli stratejiler denedim. Bu süreçte edindiğim deneyimler, sınıf yönetimi bilgi ve becerilerimi güçlendirdi.”

T12: “Öğrencilerin okuma becerilerini geliştirmek istiyorum, ancak bu ek aktiviteleri düzenleme konusunda mesleki deneyimim yetersiz. Öğrencilerin potansiyelini keşfetme ve özel

yeteneklerini tanıma konusunda acemilik çektim. Bunların çözümü için zaman geçtikçe daha iyi hale geleceğime inanıyorum.”

T20: “Mesleğin başlangıcında öğrencilerin güçlü yanlarını destekleme konusunda zorluklar yaşadım ancak bu deneyimlerle öğrenme sürecim zenginleşti. Kişiselleştirilmiş öğrenme stratejilerini daha etkili bir şekilde kullanabilmek için sürekli öğrenme ve gelişme içinde olduğumu fark ettim.”

Katılımcılar, mesleğin başında sınıf yönetiminde zorluklar yaşadıklarını ve bunun sınıfta olumsuz sonuçlar doğurduğunu belirtmiştir. Lisans eğitiminin daha nitelikli ve hazırlayıcı olması gerektiğine ve aday öğretmenlere verilecek hizmet içi eğitimlerin pozitif etki edeceğine vurgu yapmıştır.

Öğretmenlerin Sınıf İçi Olumsuz Durumlara Karşı Tutumları

Tablo 2’ye göre öğretmenlerin sınıf içi olumsuz durumlara karşı tutumları temasına ilişkin katılımcı cevaplarının analizi sonucunda demokratik, stratejik ve otoriterlik olmak üzere 3 tane alt temalara ulaşılmıştır. Elde edilen alt temalara ilişkin katılımcıların görüşlerinin öne çıkanları aşağıda belirtilmiştir.

Demokratik alt temasıyla ilgili öğretmen görüşlerinden öne çıkanlar aşağıdaki gibidir:

T3: “Sınıfta olumsuz bir davranış gördüğümde öğrencilerle beraber olumsuz durum ile ilgili sınıf kuralı belirlerim. Bazen de olumsuz davranışı gösteren öğrenciye sorumluluk ve görev bilinci aşılacak için konu ile ilgili görev veririm. Bu şekilde öğrencilerin sürece daha fazla katılımını teşvik ederek ve kurallara karşı daha duyarlı olmalarını sağlarım.”

T25: “Sınıfta istenmeyen davranışlarla mücadelede ilk adım olarak öğrencinin aile düzeni ve çevresindeki durumu değerlendiriyorum. Aile iş birliğinin, olası istenmeyen davranışların önceden önlenmesine önemli katkısı olduğunu gözlemledim.”

Katılımcıların görüşlerine göre sınıf içi olumsuz durumların önüne geçmek için baskıcı ve otoriter bir stratejiden ziyade iletişimi güçlendirme, iş birliği, öğrenci katılımını teşvik etme, grup etkileşimi, pekiştirici kullanma gibi yöntemlerin daha etkili olduğu görülmektedir.

Stratejik alt temasıyla ilgili öğretmen görüşlerinden öne çıkanlar aşağıdaki gibidir:

T4: “Sınıfta farklı dil ve kültüre sahip öğrencilerden kaynaklı olumsuz durumlara karşı öğrenci ilgisini canlı tutmak ve sürece katılımı arttırmak için farklı materyal kullanımı ve öğretim yöntemini değiştirme yoluna gidiyorum. Bu strateji ile olumsuz davranışların azaldığını gözlemliyorum.”

T8: “Farklı öğrenme tarzına sahip öğrencilerin varlığını kabul ederek görsel, işitsel ve grup çalışmaları gibi çeşitli yöntemlerin kullanılması, öğrencilerin öğrenmeye olan bağlılığını arttırabilir ve bu da istenmeyen davranışların azalmasına katkı sağlayabilir.”

T17: “İstenmeyen davranışlar karşısında; ışıklandırma, ısı düzeyi, oturma düzeni vb. fiziksel düzenlemeleri kontrol ederek ve gerekirse değiştirerek öğrencilerin görsel konforunu sağlamaya ve sınıf içinde daha etkili bir öğrenme ortamı oluşturmaya çalışıyorum.”

Katılımcıların yanıtlarına göre, öğretmenin çeşitli öğrenci ihtiyaçlarına yönelik yöntem çeşitliliği sağlaması, fiziki düzenlemeler yapması ve materyal kullanımının artırılması gibi çözüm stratejileri öne çıkmaktadır. Bu stratejilerin, öğrenmeyi arttırdığı ve disiplin sorunlarını azalttığı ifade edilmektedir.

Otoriterlik alt temasıyla ilgili öğretmen görüşlerinden öne çıkanlar aşağıdaki gibidir:

T12: “Sınıfta Türkçe-Kürtçe-Arapça olmak üzere 3 farklı dil konuşuluyor. Bu çeşitlilik, zaman ve davranış konusunda sorunlara yol açtığı için çözüm olarak katı kurallara ve kesin talimatlara başvurmak zorunda kalıyorum. Aksi takdirde sınıfı kontrol etmek çok zor olacaktır.”

T27: “İkisi BEP’li öğrenci olan 33 kişilik kalabalık bir sınıfta kontrolü sağlamak için bağırarak sınıfa hâkim olmaya çalışıyorum. Bu bazen işe yararken bazen de öğrenci katılımını ve öğrenmeyi olumsuz etkiliyor. İletişim ve esneklikle bu tür sorunların üstesinden gelmeye çalışıyorum ama daha çok disiplini ön planda tuttuğumu söyleyebilirim.”

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Araştırmanın ikinci alt problemi bağlamında ulaşılan bulgular Tablo 3’te yer almaktadır.

Tablo 3. Öğrenci özellikleri, öğrenci çevresinin, aile ve toplum yapısının sınıf yönetiminde yaşanan zorluklarda etkisi

Tema	Alt Tema	Katılımcılar	f
Öğrenci Özellikleri ve Çevresinin Sınıf Yönetimine Yansımaları	Hazırbulunuşluk	T1, T3, T7, T9, T11, T13, T14, T16, T17, T22, T25, T26	12
	Dil problemi	T1, T3, T6, T8, T9, T12, T13, T14, T17, T19	10
	Aile	T3, T6, T8, T10, T11, T14, T17, T19, T24	9
	Sosyal Medya	T2, T5, T7, T13, T18, T20, T23, T27	8
	Arkadaş Çevresi	T2, T4, T5, T15, T21, T23	6

Tablo 3’e göre “öğrenci özellikleri ve çevresinin sınıf yönetimine etkisi” temasına ilişkin katılımcıların cevaplarının analizi sonucunda; hazırbulunuşluk, dil problemi, aile, sosyal medya, arkadaş çevresi gibi alt temalar belirlenmiştir. Katılımcı görüşleri alt temalar bağlamında verilmiştir.

Hazırbulunuşluk alt temasıyla ilgili öğretmen görüşlerinden öne çıkanlar aşağıdaki gibidir:

T3: “Geç anlayan ve algı sorunu olan öğrenci sayısının fazla olmasından dolayı genel anlatım ile dersi işlediğimizde zekâ düzeyi yüksek öğrenciler sıkılıyor ve bu da dersin akışını bozabiliyor.”

T9: “En çok zorlandığım nokta öğrencilerin öğrenmeye hazır olmaları arasındaki büyük farklılıklar. Bu durum, bilgi birikiminde eksikliği olan öğrencilerin ihtiyaçlarına etkili bir şekilde cevap vermeyi ve öğrenmeyi teşvik etmeyi oldukça karmaşık hale getirirken bizleri de zorluyor.”

T26: “Sınıftaki disiplin sorunlarının en büyük sebebi derse hazırlıksız gelen öğrencilerin varlığıdır. Öğrenci ya ödevini yapmıyor ya da ders araçlarını getirmiyor, getirse de eksik getiriyor.”

Bulgulara göre, hazırbulunuşluğu yetersiz öğrencilerin varlığı sınıf yönetiminde sorunlara neden oluyor. Okul öncesi eğitimin yaygınlaşması ve veli ile iş birliğinin artırılmasının bu sorunların çözümüne katkı sağlayacağına inanılıyor.

Dil problemi temasıyla ilgili öğretmen görüşlerinden öne çıkanlar aşağıdaki gibidir:

T1: “Öğrencilerimin yarısı Türkçeyi etkili kullanamadığından anlattıklarımı çok az anlıyor. Dildeki farklılıklardan dolayı daha çok materyaller ile anlatmak zorunda kalıyorum.”

T8: “Çocukların ana dillerinin Türkçe olmaması uygulamada ciddi disiplin sorunlarına yol açabiliyor. Dersi anlamayan öğrenci sıkılınca dersi takip etmeyi bırakıyor.”

T13: “Öğrencilerin Türkçe bilmeyen ebeveynleri, veli-öğretmen iletişimini zorlaştırmakta ve ailelerin eğitim sürecine katılımını engelliyor.”

Aile alt temasıyla ilgili öğretmen görüşlerinden öne çıkanlar aşağıdaki gibidir:

T6: “Bırakın ödev yapmayı ödevin kendisi kayboluyor. Veliye sorduğumda, yanlışlıkla sobaya attık diyor. Ailenin ders takibi maalesef yok. Bu da sınıf atmosferini olumsuz etkiliyor.”

T11: “Şehir dışındaki düğüne veya taziyeye çocuğu ile giden veli devamsızlığı umursamıyor. Eğitime bakışı böyle olan aile sayısı fazla olunca öğrencinin eksiklerini kapatmak haliyle bize düşüyor.”

T24: “Babası evden uzaklaştırma kararı alan, ailesinden ayrı yaşayan, ciddi psikolojik sorunlar yaşayan ebeveyni olan öğrencilerim var. Uzman desteği alması gereken bu öğrencilerin derse katılımı ve motivasyonu maalesef çok düşük.”

Alıntılara göre, aile içi çatışma ve boşanma gibi sorunlar, velilerin sosyal olayları eğitimin önünde tutması öğrencilerin derslerden geri kalmasına ve sınıf yönetiminde zorluklara neden oluyor. Öğretmenler, bu sorunları çözmek için velilerin pozitif bir tutum benimsemesi ve aile içi şiddet konusunda uzman desteği alması gerektiğini öneriyorlar.

Sosyal Medya alt temasıyla ilgili öğretmen görüşlerinden öne çıkanlar aşağıdaki gibidir:

T7: “Öğrenci saatlerce tiktok başta olmak üzere diğer sosyal medya uygulamalarında zaman geçirip bunun sohbetini gelip sınıf ortamına taşıyor. Bunun olumsuz etkilerin en aza indirmek için teknolojiyi etkili bir şekilde kullanma stratejileri geliştirebiliriz.”

T18: “Sosyal medya, öğrenciler arasında siber zorbalık gibi davranışlara sebep olabiliyor. Oyun bağımlısı öğrenci derse odaklanamıyor. Teknolojinin eğitim ortamına katkısı için lisans eğitimine teknoloji ve sosyal medya konularının eklenmesi faydalı olabilir.”

T20: “Velinin evlendirme programlarını, şiddet içeren programları dizileri çocuğuyla beraber izlemesi sınıf içindeki dinamikleri olumsuz etkiliyor. Çocuk bunu derse katılırken örnek olarak veriyor.”

Yukarıdaki görüşlere göre, öğrencilerin küçük yaşlarda yoğun sosyal medya kullanımı, uygun olmayan TV programları ve bilgisayar oyunlarının bağımlılık yapması, bilinçsiz internet kullanımı sınıf içi disiplin sorunlarının önemli nedenleri arasında yer alıyor. Öğretmenler, teknoloji ve sosyal medya konularının lisans eğitimine eklenmesi ve teknolojinin olumsuz etkileri konusunda öğrenci ve velilere seminerler düzenlenmesinin faydalı olacağına inanıyor.

Arkadaş Çevresi alt temasıyla ilgili öğretmen görüşlerinden öne çıkanlar aşağıdaki gibidir:

T2: “Sınıfımda yanlış kişilerle arkadaşlık kuran ve akraba olan 2 öğrenci dışarıdan edindiği alışkanlıkları sınıf ortamına taşıyor. Bu durumun sınıf içinde konuşulması bizleri ve öğrencileri huzursuz ediyor. Uzman müdahalesi gereken bu sorun disiplin soruları yaratabiliyor.”

T5: “Bir öğrencimin içinde bulunduğu sosyal çevreden edindiği olumsuz davranışlar sınıf ortamına yansıyor. Teneffüslerde sürekli kavga etmesi, yaşanan çatışmalar ve ailenin içinde bulunduğu çevre de buna müsait olunca sınıfa olumsuz etkileri kaçınılmaz oluyor. Olumsuz

örnekler; yayıldığına sınıfı kontrol etmekte zorlanıyorum. Bu konuda rehber öğretmenin eksikliğini hissediyoruz.”

Öğrencinin arkadaş çevresinin sınıf yönetimine olumsuz etkilerine bakıldığında, özellikle okul dışındaki olumsuz arkadaş ortamları, çatışmalar ve olumsuz rol modellerinin belirleyici olduğu görülüyor. Sorunların çözümü için veli-öğretmen iş birliği, rehber öğretmenin etkili çalışmaları ve ailelere bilgilendirici eğitimler vermesinin faydalı olacağı belirtilmektedir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin bulgulara Tablo 4’te yer verilmiştir.

Tablo 4. Sınıf yönetiminde yaşanan zorluklarda okul kültürü etkisi

Tema	Alt Tema	Katılımcılar	f
Okul Kültürü	Sınıf mevcudu	T2,T7,T9, T10, T12, T14, T17, T18, T21, T23	10
	Fiziksel Yetersizlik	T2, T5, T9, T12, T13, T14, T15, T16, T24	9
	Yönetici Desteği	T3, T6, T9, T10, T18, T22, T26	7
	İletişim Problemi	T4, T6, T11, T13, T19, T24	6
	Disiplin Sorunu	T5, T14, T18, T20, T26	5

Tablo 4 incelendiğinde “okul kültürünün sınıf yönetimine etkisi” temasına ilişkin katılımcıların cevaplarının analizi sonucunda; sınıf mevcudu, fiziksel yetersizlik, yönetici desteği, iletişim problemi, disiplin sorunu gibi alt temalar belirlenmiştir. Bu alt temalara ilişkin katılımcıların görüşleri alt başlıklar halinde detaylandırılmıştır.

Sınıf mevcudu alt temasıyla ilgili öğretmen görüşlerinden öne çıkanlar aşağıdaki gibidir:

T2: “Üniversitede 20 kişilik sınıflara göre eğitim veriliyor ama atandığında. 40 kişilik sınıfta hangi öğrenciyle iletişim kuracağız, hangisinin öğrenme tarzına göre anlatacağız? Genelde düz anlatım yolunu tercih ediyoruz. Başka türlü öğrencileri kontrol etmek çok zor.”

T19: “Okuma yazma öğretiminde sınıf mevcudu, öğrenme ortamını etkili kılma çabamızı boşa çıkarıyor ve 38 kişilik sınıfta disiplin sorunları kaçınılmaz oluyor.”

T23: “Kalabalık sınıftan dolayı, sesimi duyurmak veya öğrencilerin dikkatini toplamak için şekilden şekle giriyorum. Ama ne yaparsanız yapın 41 kişiye hitap edebilecek bir metot bulmak zor. Bu durum konuların tamamlanmasını geciktiriyor ve ders saatini daha verimli kullanmayı zorlaştırıyor.”

Öğretmen görüşleri incelendiğinde sınıflarda öğrenci sayısının kalabalık olmasının öğretmenin bireysel öğrenci hızına ve öğrenme tarzına uygun şekilde ilerlemesini zorlaştırdığı ve öğrenci merkezli öğretimin tam potansiyelini kullanma konusunda engel oluşturduğu belirtilmektedir.

Fiziksel Yetersizlik alt temasıyla ilgili öğretmen görüşlerinden öne çıkanlar aşağıdaki gibidir:

T9: “Okulun fiziksel altyapısındaki eksiklikler ve donanım yetersizliği, sınıfı içindeki öğrenme sürecinde zorlanmamıza sebep oluyor. Teknoloji çağında halen akıllı tahtanın gelmesini bekliyoruz.”

T15: “Bir projeksiyon bile ders içeriğinin aktarılmasını ve konunun daha iyi anlaşılmasını sağlar. Ama eksikliği farklı durumda öğrenme stili olan öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap vermekte zorlanıyoruz.”

T24: “Elektrik prizleri konusundaki yetersizlik ve uygun kabloların döşenmemesi, öğretim sürecini olumsuz etkiliyor. Sınıfın karanlık ve soğuk olması da sınıf atmosferini olumsuz etkiliyor.”

T27: “Fen bilimleri dersi için bırakın atölyeyi en basit deney malzemesi bile yok. Somut öğrenme çağındaki öğrenciye ne kadar anlatırsak anlatalım havada kalıyor.”

Öğretmenler, sınıfların ısınma, aydınlatma ve donanım gibi eksikliklerinin, teknolojik aletlerin yetersizliğinin ve görsel sanatlar ile fen bilimleri gibi dersler için uygulama alanlarının olmamasının öğrenme sürecini olumsuz etkilediğini belirtiyorlar. Katılımcılar, okul idaresinden yeterli desteği alamadıklarını ve sorunun çözümünün kendilerine bırakıldığını ifade ediyorlar.

Yönetici Desteği alt temasıyla ilgili öğretmen görüşlerinden öne çıkanlar aşağıdaki gibidir:

T3: “ Öğretmen dolabının kapısı kırık ve sınıf kapısı tam kapanmıyor. Durumu idareye ilettiğimizde “Hocam bir usta çağırın halledin. ’Cevabını veriyor. Bir yıldır açıkta olan elektrik kablosu için idare “bir şey olmaz” diyor. İdarenin bu ilgisiz tavrı bizlerin derse motive olmasını da engelliyor.”

T18: “Atandığımda MEB’in işleyişi, mesleğin detayları ve beklentiler kısmında acemiydik. Uyum ve organizasyon konusunda yardım beklediğim müdürüm sınıfımın yerini göstermekle yetindi.”

T22: “Velim, öğrencinin yerini değiştirmedığım için beni şikayet etti. Müdür “Veli ile sorun yaşamayalım, öğrenciyi öne oturtun.” cevabını verdi. O zaman veli gelip dersi de anlatsın diye karşılık verince tartıştık tabi. Bu çatışmanın sınıf ortamına yansımaları da olumsuz oluyor haliyle.”

Katılımcılar, okul idarecilerinin eğitim sürecini destekleyecek materyal ve teknolojik donanım konusunda yeterli desteği sağlamadığını, velilerle yaşanan çatışmalarda idarenin daha çok veliden yana tavır aldığını belirtiyorlar. Ayrıca, sınıflardaki tamir gerektiren işlerin çözümünün de genellikle öğretmene bırakıldığını ifade ediyorlar.

İletişim Problemi alt temasıyla ilgili öne çıkan öğretmen görüşleri şu şekildedir:

T4: “İlçe zümre başkanı olarak il zümre öğretmenler kurulu toplantısına katılacağım. Ama müdürüm, dersin ortasında toplantıya 15 dakika kala iletiyor, hatta öğrencilerin önünde beni suçluyor.”

T6: “Bir spor organizasyonu vardı. Okul yönetimi, bunu unutmuş, servis de ayarlamamış. Gereken bilgilendirme ve planlama yapılmayınca bir kaos ortamı oluştu. Yönetim-öğretmenler arasındaki bu iletişimsizlik öğretmenleri etkileyerek sınıf ortamına olumsuz şekilde yansımaktadır.”

T11: “Okuldaki gruplaşma, sağlıklı iş birliğini sağlamayı zorlaştırıyor. Ne zümreler arasında ne de öğretmenlerle idare arasında sağlıklı bir iletişim kurulamıyor. İletişim eksikliği olunca haliyle sınıfta disiplin sorunlarını yaşayarak yani tecrübe ederek gelişmeye çalışıyoruz.”

Öğretmenler, okul yönetimi ile iletişim eksikliği, idarenin etkinliklerde gerekli iletişimi sağlamaması ve öğretmenler arasındaki gruplaşma, çekişme ve rekabet gibi nedenlerle eğitim sürecinin sağlıklı yürümediğini belirtiyor. Bu durumun disiplin sorunlarına yol açtığı, iş birliğini engellediği ve genç öğretmenlerin desteklenmesine engel olduğu ifade edilmektedir.

Disiplin sorunu alt temasıyla ilgili öğretmen görüşlerinden öne çıkanlar aşağıdaki gibidir:

T14: “Okulda disiplin kurallarının net olmaması, belirsizlik yaratıyor. İstenmeyen davranışlara okulun sahip olduğu normlara uygun tepkilerin neler olacağı konusunda ikilemde kalıyoruz.”

T20: “Okulun sahip olduğu normların uygulanması konusunda tutarsızlık var. Öğrenciler, kuralların her zaman aynı şekilde uygulandığını görmeyince okulun değerlerine bağlılık hissetmesi ve sınıftaki davranışlarını ayarlaması da kolay olmuyor.”

T26: “Okuldaki disiplin eksikliği, okul atmosferini olumsuz bir şekilde etkiliyor. Müdürün disiplin konusunda örnek bir tutum sergilemesi, okuldaki genel disiplin atmosferini güçlendirebilir.”

Öğretmenlere göre okullarda standart bir disiplin yönetmeliğinin olmaması, normların tutarsız uygulanması ve idarenin gerekli liderliği gösterememesi, öğrenci davranışlarını olumsuz etkilemekte ve sınıf idaresinde öğretmenlerin tutarsız davranışlar gösterilmesine neden oluyor. Öğretmenler, istenmeyen davranışlara anlık müdahalelerle çözüm bulmaya çalışıyor.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Araştırmanın dördüncü alt problemine ilişkin bulgulara Tablo 5’te yer verilmiştir.

Tablo 5. Sınıf yönetiminde yaşanan zorluklarda merkezi yönetimin etkisi

Tema	Alt Tema	Katılımcılar	f
Merkezi Yönetim	Program yoğunluğu	T3, T4, T7, T8, T12, T13, T14, T17, T20, T24	10
	Ders Kitapları	T1, T2, T5, T11, T15, T17, T22, T25	8
	Öğretmen eğitimi	T1, T7, T11, T21, T25	5
	Program Dışı Uygulamalar	T5, T9, T13, T16, T21	5
	Sınav ve Değerlendirme	T8, T10, T23, T26	4

Tablo 5’teki bulgulara göre merkezi yönetim temasına ilişkin katılımcıların cevaplarının analizi sonucunda; program yoğunluğu, ders kitapları, öğretmen eğitimi, program dışı uygulamalar, sınav ve değerlendirme gibi alt temalar belirlenmiştir. Bu alt temalara ilişkin katılımcı görüşleri alt başlıklar halinde detaylandırılmıştır.

Program yoğunluğu alt temasıyla ilgili öne çıkan öğretmen görüşleri şu şekildedir:

T4: “Programın aşırı yoğunluğu ve belirsizlikler zaman yönetiminde sorunlar yaşamamıza sebep oluyor. Dilbilgisi öğretimi için ekstra zaman harcamak zorunda kalıyoruz.”

T12: “Program çok fazla kazanım içeriyor. Türkçe kitabında her metinde 8-9 tane etkinlik var. Belirlenen sürede konuya hazırlık, okuma yaptırma, etkinliklerin yaptırılması, kontrolü ve düzeltilmesi fazla zaman alırken yüzeysel işlendiğinde ise öğrencilerin beklenen düzeye gelemediği görülüyor.”

T17: “4+4+4 sistemi ile sınıftaki iş yükü arttı. Sınıflar kalabalık olduğu için müfredatı yetiştirme baskısı üzerimizde ciddi bir stres yaratmaktadır. 4. Sınıfta 11 tane ders olur mu?”

Katılımcılara göre, yoğun müfredat ve Türkçe kitabındaki her metinde 8-9 etkinlik olması, kazanımların zamanında gerçekleşmesini zorlaştırıp öğretmenler üzerinde baskı yaratıyor. 4+4+4 sistemiyle öğretmenlerin iş yükü artmış ve sınıf atmosferi olumsuz etkilenmiştir. Öğrenci sayısının azaltılması, müfredatın sadeleştirilmesi ve ilkokulun 5 yıla çıkarılmasının iş yükünü azaltarak sınıf ortamına olumlu katkı sağlayacağı düşünülüyor.

Ders Kitapları alt temasıyla ilgili öne çıkan öğretmen görüşleri aşağıdaki gibidir:

T1: “Türkçe kitabındaki etkinlikler öğrencinin hazırbulunuşluk seviyesi ve öğrenme hızlarına uygun değil. Deniz olmayan bir yerde sahil temalı konu işlediğimizde köydeki öğrenci uyum sağlayamıyor. Ders kitapları hazırlanırken çalıştaylarda öğretmenlerin aktif bir şekilde görev alması gerekir.”

T15: “Müfredat, hazırbulunuşluğu farklı öğrencilerin beklentisini karşılamaktan uzak. Ders materyali, öğrencilere eşit ölçüde hitap etmiyor. Kültür ve dil bakımından farklı öğrencilerin olması hem kazanımların gerçekleşmesinde hem de sınıf yönetiminde ciddi zorluklar meydana getiriyor.”

Öğretmenler, ders kitaplarının öğrencilerin öğrenme tarzlarına ve hızlarına uygun olmadığını ve etkinliklerin öğrenci seviyesinin üstünde olduğunu belirtmiştir. Kitaplar hazırlanırken bölgenin şartları, sosyokültürel ve ekonomik özellikleri ile öğrenci seviyesinin dikkate alınması gerektiğini ve ders kitabı hazırlama çalıştaylarına her sınıftan bir öğretmenin katılımının, öğretim programlarının uygulanabilirliğini arttıracak ifade edilmiştir.

Öğretmen eğitimi alt temasıyla ilgili öne çıkan öğretmen görüşleri aşağıdaki gibidir:

T7: “Lisans eğitiminde uygulama derslerinin az olması, öğretmenin sınıfta ciddi disiplin sorunlarıyla karşılaşmasına ve bunların çözümünde zorlanmasına neden olmaktadır.”

T11: “Öğretmen yetiştirme programları güncellenmelidir. Kırsal kesimlerde birleştirilmiş sınıf okutulacağı, Türkçe dışında farklı dillerin konuşulduğu bölgelerde öğretmenlik yapılacağı gibi durumlar dikkate alınmıyor”

T25: “Sınıfta disiplin sorunlarıyla karşılaştığımızda mesleki yetersizliğimizi fark ediyoruz. Öğretim görevlilerinin liyakatle seçilmesi ve hizmet içi eğitimlerin uygulamalı ve öğretmenlik becerilerini geliştirecek şekilde yüz yüze yapılması soruna çözüm sağlayacaktır.”

Öğretmenler, öğretmen yetiştirme programlarının teoride kalarak öğretmeni gerçek sınıf koşullarına hazırlamadığını belirterek stajın birleştirilmiş sınıflarda yapılmasının faydalı olacağını düşünüyor. Aday öğretmenlere yönelik hizmet içi kursların mesleğe uyumu kolaylaştıracağı ve sınıf içi sorunlarına çözüm geliştirmelerine yardımcı olacağına inanılıyor.

Program Dışı Uygulamalar alt temasıyla ilgili öne çıkan öğretmen görüşleri aşağıdaki gibidir:

T5: “23 Nisan Programı için bizden gösteri istendi. Okulumuz taşınmalı. Öğrenciler çıkışta servisle gitmek zorunda olduğu için provalar ders saatinde yapıldı. Gösteride yer almayan bir öğrenci bahçede top oynarken kafası kırıldı. Sonuçta bana soruşturma açıldı. Milli bayram ve günlerde yapılacak kutlamalar için her okula folklor ve oyun öğretmenleri atanırsa biz de dersimize odaklanırsak.”

T16: “Bazen bize tebliğ edilmeden, resmi yazı olmadan kurs ve seminerlere katılmamız isteniyor. Üstlerimizle ters düşmemek için katılmak istemiyorum, diyemiyoruz. Hatta öğrencileri bırakıp gidiyoruz. Sınıfta ortaya çıkan disiplin sorunlarında başı derde girecek olan da yine biziz.”

Öğretmenler, resmi yazı olmadan zorunlu katılım gerektiren işlerin iş yükünü arttırdığını ve İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri tarafından milli bayramlara hazırlık olarak verilen gösteri ve oyun provalarının ders planlamasını olumsuz etkilediğini belirtmişler. Seminerler için resmi yazı kullanılması, gösteriler için oyun öğretmenin atanması, öğretmenleri disiplin sorunlarından kurtaracak ve ders içi etkinliklere odaklanmasını sağlayacaktır.

Sınav ve Değerlendirme alt temasıyla ilgili öne çıkan öğretmen görüşleri aşağıdaki gibidir:

T8: “Küçük yaşlarda öğrencilerin yarış atı gibi görülmesi ve ebeveynlerin çocuklarını sürekli başkalarıyla kıyaslaması sadece öğrenciler değil öğretmenler üzerinde de baskı yaratmaktadır. Bilsen ve bursluluk sınavlarındaki beklentiler öğretmenlerin sınıf planlamasına fazladan bir yük bindiriyor.”

T26: “İlkokul öğrencisini dershaneye gönderen veya özel öğretmen tutan veliler var. Sürekli bir deneme sınavı isteyen velilerin varlığı öğrenciler arasında rekabete yol açıyor. Küçük yaşlardan itibaren deneme sınavı ve optikle tanışan öğrencilerde kaygı ve stres sınıf içinde gerginliklere ve odaklanma sorunlarına neden oluyor.”

Ulaşılan bulgulara göre, küçük yaşta öğrencilerin dershaneye gitmesi ve özel dersler alması, baskı ve stres yaratıyor. Sürekli kıyaslanma ise duygusal sorunlara neden oluyor. Veli, idare ve MEB politikalarının sınav odaklı yaklaşımı, öğretmenlerin ders planlamasını etkileyerek sınav odaklı ders işlemesine neden oluyor. Bu öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimini olumsuz etkiliyor.

4. Tartışma, Sonuç

Araştırmada elde edilen bulgulardan hareketle, öğretmen adaylarının yetiştirilmesinde uygulama dersleri yetersiz olduğu için öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinde problem yaşadıkları sonucu çıkarılabilir. Literatürde yapılan çalışmalar, araştırma sonucunu desteklemektedir. Algozzine vd. (2008) araştırması, öğretmenlerin sınıf yönetimi konusunda yeterli deneyim ve bilgiye sahip olmamalarının istenmeyen öğrenci davranışlarına yol açtığını belirtmiştir. Bozan ve Ekinci'nin (2020) çalışması da öğretmenlerin alanlarındaki eksikliklerini, eğitim fakültelerindeki yetersiz ders ve eğitimlerle ilişkilendirmektedir. Bu yetersizlikler, öğretmenlerin öğrenci davranışlarını yönetme becerilerini olumsuz etkileyerek sınıf disiplini ve olumlu öğrenme ortamları oluşturma konusunda zorluklar yaratmaktadır. Bulgularımızla benzer sonuçlar gösteren bu araştırmalar, öğretmen eğitimi programlarının gözden geçirilmesinin ve sınıf yönetimi becerilerinin güçlendirilmesinin önemini vurgulamaktadır.

Sınıf yönetimine ilişkin yaşanan sorunlarda, öğretmenlerin yetenek ve beceri eksikliğinin önemli bir faktör olduğu, özeleştirilerek, kişisel gelişimlerine yönelik adımlar atmanın yararlı olacağı sonucuna ulaşılmıştır. Sürücü ve Ünal (2018), öğretmenlerin planlama, adil ve tutarlı davranışlar, uzmanlık bilgisi gibi özelliklerinin öğrencilerin motivasyonunu arttırdığını belirtirken; davranışlarda tutarsızlık, agresif davranışlar, sınıf kontrolünün kaybı, ayrıcalıklı davranma ve iletişim zorluklarının öğrenci motivasyonunu azalttığını rapor etmiştir. Yaraş ve Turan (2021) araştırmasına göre yetkin öğretmenler, istenmeyen davranışları engelleyebilir

ve bu durumlarla başa çıkma stratejileri geliştirebilir. Deneyim ile ilgili öğretmenlerin kariyerlerinin ilk yıllarında sınıf yönetimi konusundaki eksiklikleri, sınıfta olumsuz etkiler yaratmaktadır. Lisans eğitiminin daha nitelikli ve gerçekçi tasarlanması, öğretmenlerin bu konudaki güçlüklerini azaltabilir. Bu bağlamda, öğretim modelleri ve uygulamaların lisans programlarına entegre edilmesi önemlidir. Sınıf içinde disiplini sağlama, öğrenci davranışlarını yönlendirme ve etkili öğrenme ortamları oluşturma konularında mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin daha fazla destek ve rehberliğe ihtiyaç duyduğu vurgulanmıştır (Jensen vd., 2012). Bozan ve Ekinci'nin (2020) çalışması, öğretmenlerin kariyerlerinin başlangıcına kıyasla alan bilgisi, öğretim yöntemleri, zaman yönetimi ve öğrencilere yönelik tutum gibi sınıf yönetimi becerilerinin zamanla geliştiğini göstermiştir. Öncel'in (2022) araştırması ise yeni öğretmenlerin sosyal ilişkilere odaklandığını, 11-20 yıl arasındaki deneyimli öğretmenlerin ise sınıf yönetimi konusunda daha yetkin olduğunu ortaya koymuştur. Çalışmamızın sonuçlarıyla örtüşen bu bulgular, öğretmenlerin mesleki deneyimle birlikte sınıf dinamiklerini daha etkili yönettiklerini göstermektedir.

Öğretmenlerin sınıfta meydana gelen olumsuz durumlara ilişkin öğrencilere sorumluluk verme, ödüllendirme, ortak sınıf kuralları belirleme ve empatik iletişim kurma gibi yöntemler kullandıkları belirlenmiştir. Bu sayede öğrencilerin derse daha etkin katılımı teşvik edilmektedir. Aküzüm ve Nazlı'nın (2017) çalışmasına göre, öğretmenler en sık öğrencilere sorumluluk verme, bireysel konuşma ve sınıf kurallarını hatırlatma yöntemlerini kullanmaktadır. Bu sonuçlar, öğretmenlerin disiplini sağlamak için otoriter yaklaşımlar benimsediklerini göstermektedir. Fiziksel ceza ve şiddet yerine, iletişimi güçlendirme, iş birliği ve öğrenci katılımını teşvik eden yöntemlerin daha etkili olduğunu ifade edebiliriz. Araştırma sonuçları, öğretmenlerin sınıf içinde karşılaştıkları olumsuz durumlara başa çıkma konusundaki çeşitli çözüm stratejilerini ortaya koymaktadır. Araştırma sonuçlarımızla benzerlik gösteren Ertürk'ün (2022), Kırbaş ve Atay (2017) ve Yaraş ve Turan'ın (2021) araştırmalarında, öğretmenlerin etkili sınıf yönetimi için çeşitli stratejilere vurgu yaptığı görülmüştür. Bu stratejiler arasında, derse etkileyici giriş, grup çalışmaları teşviki, sınıfta sessizlik sağlama, sessiz öğrencileri takdir etme, öğrenme güçlüğü çekenlere birebir ilgi, özel görüşmeler düzenleme, öğretim yöntemlerinde ve sınıf düzeninde fiziksel değişiklikler yapma, etkili rehberlik uygulamaları, iş yükünü azaltma, öğretim materyallerini çeşitlendirme ve dikkati toplamak için konu değiştirme yer almaktadır. Turan'ın (2019) araştırmasına göre, eğitsel oyunlarla öğrenmeyi destekleme, davranış panosu oluşturma gibi stratejiler de kullanılmaktadır. Öğretmenlerin, olumsuz durumlara başa çıkarken öğretim yöntemlerini ve fiziksel çevreyi değiştirerek öğrenci katılımını arttırmayı hedefledikleri görülmektedir. Bu stratejiler, öğrenme süreçlerini etkili hale getirmenin ve disiplin sorunlarını azaltmanın yolları olarak öne çıkmaktadır. Araştırma sonuçları, öğretmenlerin öğrenci odaklı ve dinamik çözümlerle eğitim ortamını verimli hale getirme çabalarını yansıtmaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin hazırbulunuşluk ile ilgili yetersizlikleri sınıf yönetiminde sorunlara neden olmaktadır. Okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması ve velilerin desteği, bu sorunları azaltabilir. Çiftçi ve Erçetin (2021), Yaraş ve Turan (2021) araştırmalarına göre, sınıf yönetimindeki zorluklar, öğrencilerin derse ilgisizliği, sınırlı iletişim, geç kalma, devamsızlık ve sorumsuzluk gibi etkenlerden kaynaklanmaktadır. Ertürk'e (2022) göre, öğretmenler, sınıf yönetiminde "hazırbulunuşluk farkları, disiplin sağlama, eksik materyaller, dikkat dağılması, öğrenme zorluğu yaşayan öğrencilere uygun yöntemler bulamama" gibi sorunlarla karşılaşmaktadır. Araştırmamızı destekleyen bu bulgular, öğretmenlerin farklı hazırbulunuşluk seviyelerine sahip öğrencilerle başa çıkabilmek için ciddi bir hazırlık yapmaları gerektiğini göstermektedir. Şahin vd. (2022) araştırmasına göre, sınıf öğretmenleri, öğrencilerin

dili akıcı konuşamaması nedeniyle zorluklar yaşamaktadır. Bu durum, özellikle okuma yazma sürecinde sınıf yönetimini olumsuz etkiler ve öğrencilerin ders içeriğini anlamalarını zorlaştırır. Dil becerilerindeki eksiklikler, öğrencilerin özgüvenini düşürüp sınıf içi iletişimi engelleyebilir. Bergut ve Atmaca (2024) çalışması, dil engelinin göçmen öğrencilerin derslere katılımını ve içeriği anlamalarını kısıtladığını, Turan ve Fansa (2021) çalışması ise bu öğrencilerin iletişim problemleri nedeniyle istenmeyen davranışlar sergilediğini göstermiştir. Araştırma sonuçlarımıza göre yoğun sosyal medya kullanımının, uygun olmayan TV programlarına maruz kalmalarının bilgisayar oyunları bağımlılığı ve bilinçsiz internet kullanımının disiplin sorunlarına yol açtığını tespit edilmiştir. Çözüm olarak, teknoloji ve sosyal medyanın lisans eğitiminde ders olarak verilmesi ve öğrencilere ile velilere seminerler düzenlenmesi önerilmektedir. Çetin (2002), araştırmasında sosyal medyanın öğrencilerde dikkat dağınıklığı ve iletişim eksikliğine yol açarak sınıf disiplinini olumsuz etkilediğini belirtmiştir. Benzer şekilde, Bal (2005), Aküzüm ve Nazlı (2017) şiddet içerikli TV programları ve bilgisayar oyunlarının sınıf içi disiplin sorunlarına neden olduğunu vurgulamıştır. Bu bulgular, dijital medyanın çocuklarda dikkat dağılması, agresif davranışlar ve sosyal etkileşim sorunlarına yol açtığını göstermektedir. Öğretmenlerin medya tüketim alışkanlıklarını anlamaları ve bu konuda eğitim vermeleri, disiplin sorunlarını önlemede önemlidir. Bu araştırmalar, çalışmamızın bulgularını desteklemektedir. Arkadaş çevresi alt temasına ilişkin alıntılara göre, öğrenciler, farklı ortamlardan edindikleri deneyimleri sınıfa taşıyarak istenmeyen davranışlara neden olabilmektedir. Özellikle okul dışındaki olumsuz arkadaşlıklar, çatışmalar ve kötü rol modeller, sınıf atmosferini olumsuz etkilemektedir. Araştırmamız ile benzer sonuçlar ortaya koyan çalışmalara göre, kötü arkadaş çevresi, akran zorbalığı, şiddet eğilimi, (İnandı ve Yıldız, 2014; Yaraş ve Turan, 2021), okul eşyalarına zarar verme, sınıf atmosferini bozarak öğrenme ortamını ve öğrencilerin duygusal sağlığını olumsuz etkileyebilir.

Araştırma sonucuna göre artan öğrenci sayısının sınıf ortamında olumlu bir atmosfer oluşturmayı zorlaştırdığını ve çeşitli disiplin sorunlarına yol açtığını belirtmektedir. Sınıf mevcudunun fazla olması bireysel öğrenmeyi ve öğretimi zorlaştırmakta, öğrenci merkezli öğretim yaklaşımına engel oluşturmaktadır. Özellikle uygulama gerektiren derslerde, sınıf mevcudu öğrenci katılımını ve etkileşimini olumsuz etkileyerek öğrenme sürecini kısıtlamaktadır. Bahtiyar (2010) ve Turan (2019) tarafından yapılan araştırmalarda, sınıf mevcudunun disiplin sorunlarına yol açtığı ve öğretmenlerin öğrencilere yeterince zaman ayıramadığı ve öğrenme ihtiyaçlarına etkili bir şekilde yanıt veremediği belirlenmiştir. İş ve Balcı (2024) ile Öncel (2022) tarafından yapılan araştırmalarda sınıf yönetimi becerisi açısından, mevcudu küçük sınıflarda görevli öğretmenlerin daha başarılı olduğu ifade edilmiştir. Küçüksungurlu vd. (2024) tarafından yürütülen araştırma, sınıf mevcudunun, öğretmenlerin mesleki yorgunluklarını arttırdığı ve sınıf içinde disiplin sorunlarının ortaya çıkmasına neden olduğunu göstermiştir. Araştırma sonucuna göre fiziksel yetersizlikler (materyal, temel altyapı eksiklikleri, ısınma, aydınlatma ve laboratuvar eksikliği vb) öğrenme sürecini olumsuz etkileyerek öğretmenlerin sınıf yönetiminde zorluklar yaşamalarına sebep olmaktadır. Bu sonucu destekleyen araştırmalar, araç-gereç yetersizliği, okulun mimari yapısı ve sınıfların fiziksel koşullarının öğretmenlerin sınıf yönetiminde sorunlara yol açtığını göstermektedir (Bozan ve Ekinci'nin 2020; Dickson vd., 2014; Keengwe ve Adjei-Boateng, 2012). Araştırma sonuçlarımıza göre yönetici desteğinin yetersizliği, öğretmenlerin sınıf yönetimini olumsuz etkilemektedir. Yönetici kadroların öğretmenlerin ihtiyaçlarına yeterince yanıt verememesi, sınıf içi yönetim sorunlarını arttırmaktadır. Araştırmamız ile benzerlik gösteren bu bulgular, mesleki gelişim için destekleyici bir atmosferin olmamasının, öğretmenlerin liderlerle olan

ilişkilerini ve motivasyonlarını olumsuz etkilediğini göstermektedir. Yapılan araştırmalara göre, öğretmenlerin sınıfta yaşadığı zorlukların temelinde mesleki ilerlemeye uygun bir ortamın olmaması ve liderlerle ilişkilerdeki sorunlar yatmaktadır (Ekinci, 2010; Fantilli, 2009; Lundeen, 2004; Sarı ve Altun, 2015). İletişim kopuklukları ve iş birliği eksikliği, öğretmenlerin etkili sınıf yönetimini zorlaştırmakta ve eğitim sistemini olumsuz etkilemektedir (Kırbaş ve Atay, 2017). Tatar ve Arslan'ın (2020) çalışması, öğretmenlerin idarecilerin aşırı müdahaleleri ve baskıları nedeniyle mesleki tükenmişlik yaşadığını göstermektedir. Bu nedenle, öğretmenlerin tam yetki ve otonomiye sahip olmaları, desteklenmeleri ve gereksiz müdahalelerden kaçınılması önemlidir. Literatürdeki çalışmalarla paralellik gösteren araştırmamızın sonuçları, okuldaki iletişim eksikliği veya yetersizliğinin öğretmenlerin sağlıklı bir eğitim süreci yürütememesine neden olduğunu göstermektedir. Bu durum, sınıftaki disiplin sorunlarına negatif etki yapmakta ve öğretmenlerde motivasyon eksikliği oluşturmaktadır. Ayrıca, idarenin önceden planlanan etkinliklerle ilgili öğretmenlere gerekli bilgilendirme yapmaması, belirsizlik ve odaklanma sorunlarına sebep olmaktadır.

Merkezi yönetimin etkisine ilişkin sonuçlara ilişkin MEB müfredatının kapsamının çok geniş olduğu, müfredatın öğrencilerin seviyesine uygun olmadığı ve fazla sayıda konu içerdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum, kazanımların zamanında gerçekleşmesini engelleyip, ders planlamasını zorlaştırmaktadır. Küçüksungurlu vd., (2024) çalışması, aşırı ders yükünün öğretmenlerde mesleki yorgunluk ve tükenmişliğe, bu durumun da sınıf içi disiplin sorunlarına neden olduğunu göstermiştir. Bu bulgular, iş yükünün öğretmenlerin performanslarını ve öğrencilerin gelişimini olumsuz etkilediğini vurgulayarak araştırmamız ile benzer sonuçlara ulaşmıştır. Öğretmen eğitimi alt temasına dair sonuçlar, öğretmenlerin yeterli eğitim almamaları, staj ve hizmet içi eğitimlerin formaliteye indirgenmesi vb. etkenler öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinde sorunlar yaşamasına neden olduğunu vurguluyor. Öğretmen yetiştirme programlarının teoride kaldığı ve gerçek sınıf koşullarına yeterince hazırlık sağlamadığı gözlemlenmiştir. Kozikoğlu ve Senemoğlu (2018) araştırmasında, öğretmenlik mesleğindeki önemli bir zorluk olan öğretim planlama ve uygulamasındaki güçlüklerin, lisans eğitimindeki eksikliklerle bağlantılı olduğu belirtilmiştir. Araştırma sonuçları, öğretmen adaylarının lisans eğitimlerinin daha etkili hale getirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Öğretmenlerin sınıf yönetimi ve teknoloji kullanımı becerilerini arttırmaya yönelik derslerin lisans programlarına eklenmesi önerilmektedir. Ayrıca, staj uygulamalarının birleştirilmiş sınıflarda gerçekleştirilmesinin ve aday öğretmenlere yönelik uygulamaya dayalı hizmet içi kursların, öğretmenlerin olası disiplin sorularına farklı çözüm stratejileri geliştirmelerine katkıda bulunabileceği sonucuna varılmıştır.

5. Öneriler

Öğretmenlerin mesleklerine odaklanabilmesi için angarya niteliğindeki işler kaldırılmalıdır. İhaleler, taşınmalı eğitim planlaması, evrak hazırlama gibi ek görevler, öğretmenleri meslekten soğutabilir. Bu durum, öğretmenlerin öğrencilere ayırması gereken zamanı olumsuz etkileyebilir. Dolayısıyla, öğretmenlere destek sağlanarak ana görevlerine odaklanmaları teşvik edilmeli ve böylece öğrencilere daha etkili bir eğitim sunmaları kolaylaştırılmalıdır. Öğretmenlerin motivasyonunu arttırmak adına okul yönetiminin, öğretmenler için konforlu ve destekleyici bir ortam sağlaması yararlı olabilir. Konforlu bir ortam öğretmenlerin işlerine odaklanmalarına ve mesleki gelişimlerine katkı sunabilirler. Motive olmuş öğretmenler, sınıfta daha pozitif yaklaşarak öğrencilerin olumsuz davranışlarını azaltabilirler.

Eğitim fakülteleri, ikinci sınıftan itibaren uygulamalı dersler sunarak öğretmen adaylarına pratik deneyimler kazandırıp aday öğretmenlerin sınıf içinde karşılaşılabilecekleri zorluklara hazırlıklı olmalarına ve mesleki becerilerini geliştirmelerine destek olabilir. Üniversiteler, öğretmen adaylarının kişilik, düşünce yapısı ve yeteneklerini düzenli olarak takip etmeli ve değerlendirmelidir. Gerekirse, en uygun adayları seçerek öğretmenlik mesleğine yönlendirmelidir. Bu yaklaşım, kaliteli bir öğretmen kadrosu oluşturulmasına katkı sağlar. Öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerini güçlendirmek, problem çözme yeteneklerini arttırmakla doğrudan ilişkilidir. Bu bağlamda, mezun olma aşamasındaki öğretmen adaylarına ve görev yapmakta olan öğretmenlere, belli zaman aralıklarıyla sınıf yönetimi odaklı problem çözme becerilerini geliştiren eğitimler, seminerler verilebilir. Bu eğitimler, adayların sınıf içi sorunlara yaratıcı çözümler bulmalarına yardımcı olur. Böylece, öğretmen adayları teorik bilgilerini ve pratik yeteneklerini güçlendirerek, gelecekteki sınıf yönetimi görevlerini daha etkili bir şekilde yerine getirebilirler.

Kaynakça

- Ağın, E. (2020). Sınıf Yönetiminde Disipline İlişkin Öğretmen ve Okul Yöneticisi Görüşleri. *Kastamonu Education Journal*, 28(6), 2525-2534. <http://doi.org/10.24106/kefdergi.723573>
- Akdeniz, İ., ve Uzun, M. (2022). Öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde sınıf yönetiminde karşılaştıkları problemlere ilişkin görüşleri. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 4(1), 45-75. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ksued/issue/70839/1015075>
- Aküzüm, C., ve Nazlı, K. (2017). Öğretmenlerin sınıf yönetiminde karşılaştıkları disiplin sorunları, nedenleri ve bu sorunlarla baş etme yöntemlerinin değerlendirilmesi. *International e-Journal of Educational Studies (IEJES)*, 1 (2), 88-102. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/391463>
- Algozzine, K., Christian, C., Marr, M. B., McClanahan, T., ve White, R. (2008). Demography of problem behavior in elementary schools. *Exceptionality*, 16(2), 93-104. <https://doi.org/10.1080/09362830801981369>
- Aloe, A. M., Amo, L. C., & Shanahan, M. E. (2014). Classroom management self-efficacy and burnout: A multi variate meta-analysis. *Educational psychology review*, 26, 101-126. <https://doi.org/10.1007/s10648-013-9244-0>
- Anar, K., Anar, N., Tanrikulu, R., ve Çelik, Y. B. (2024). Öğretmenlerin sınıf yönetiminde istenmeyen davranışlar karşısında izledikleri stratejilerin belirlenmesi. *Ulusal Eğitim Dergisi*, 4(5), 1089-1108. <http://www.uleder.com/index.php/uleder/article/view/523>
- Ayanoğlu, Ç. ve Akbaşı, S. (2023). Türk eğitim sisteminin sorunları: bir meta-sentez çalışması. Ahi Evran Üniversitesi *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(1), 371-425. <https://doi.org/10.29299/kefad.938154>
- Aydın, A. (2023). *Sınıf yönetimi* (22. Baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık
- Babaoğlu, E. ve Korkut, K. (2010). Öğretmenlerin öz yeterlik inançları ile sınıf yönetimi beceri algıları arasındaki ilişki. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 1-20. https://dergipark.org.tr/en/pub/inuefd/issue/8703/108671#article_cite
- Balay, R. (2021). *2000'li yıllarda sınıf yönetimi* (10.Baskı). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Balyer, A. (2018). *Sınıf yönetimi*. İstanbul: Efe Akademi Yayınları
- Bayraktar, V. H., ve Çelik, O. (2021). Öğretmenlerin öz yeterlilikleri ile sınıf yönetimi becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *İZÜ Eğitim Dergisi*, 3(6), 98-127. <https://doi.org/10.46423/izujed.841318>
- Bergut, M. ve Atmaca, T. (2024). Göçmen öğrencilerin yoğun olduğu okullarda okul ve sınıf yönetiminde karşılaşılan durumlar. *Trakya Eğitim Dergisi*, 14(1), 121-147. <https://doi.org/10.24315/tred.1332347>
- Bozan, S., ve Ekinci, A. (2020). Öğretmenlerin mesleklerinin ilk yıllarında sınıf yönetiminde yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 28(1), 137-153. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.3480>
- Bullard, J. (2014). *Creating environment for learning: birth to age eight*. Second edition. United States of America: Pearson Education.
- Buluç, B., Sulak, S. E., ve Serin, M. K. (2011). İlköğretim okul yöneticilerinin problem çözme becerilerine ilişkin algıları. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(2), 551-567. <https://dergipark.org.tr/en/pub/gefad/issue/6738/90575>
- Büyüköztürk, Ş. (2023). *Sosyal bilimler için veri el kitabı. İstatistik, araştırma deseni, SPSS uygulamaları ve yorum*. (30.Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Creswell, J.W. (2023). *Nitel araştırma yöntemleri- Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni*. (7.baskı) (Çev.: M. Bütün ve S. B. Demir). Ankara: Siyasal Kitabevi
- Çelik, V. (2012). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Çiftçi, K. ve Erçetin, Ş. Ş. (2021). Öğretim elemanlarının sınıf yönetiminde karşılaştıkları problemler. *İğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(25), 674-700. <https://dergipark.org.tr/en/pub/igdir-sosbilder/issue/66833/1045371>
- Dağ, İ., ve Göktürk, T. (2014). Sınıf yönetiminde liderlik ve liderliğin sınıf yönetimine katkıları. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 27, 171-184.

- Dickson, M., Riddlebarger, J., Stringer, P., Tennant, L., & Kennetz, K. (2014). Challenges faced by Emirati novice teachers. *Near and Middle Eastern Journal of Research in Education*, <http://dx.doi.org/10.5339/nmejre.2014.4>.
- Dönmez, B. (2017). Saygın öğretmen yetiştirme ve istihdamı üzerine düşünceler. *Eğitime Bakış*, 13(41), 22-41.
- Ekici, F. Y., Günhan, G. ve Anılan, Ş. (2017). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri. *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 2(1), 48-58. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/334481>
- Ertürk, R. (2022). Öğretmenlerin sınıf yönetimine yönelik algıları: Nitel bir analiz. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 13(1), 52-75. <https://doi.org/10.51460/baedb.937335>
- Fantilli, R. D. (2009). *A study of novice teachers: challenges and supports in the first years (Yayınlanmış doktora tezi)*. The Ontario Institute for Studies in Education of the University of Toronto.
- Gergin, E. (2010). *Mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin ilk yıllarda karşılaştığı zorluklar ve bu zorluklarla başa çıkma yolları* (Doctoral dissertation, Marmara Üniversitesi (Turkey)).
- Gökyer, N. ve Doğan, B. (2016). İstenmeyen öğrenci davranışları ve nedenlerine ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 26(1), 93-105. <https://doi.org/10.18069/fusbed.82121>
- Gömlüksiz, M.N., Kan, A.Ü., Biçer, S ve Yetkiner A. (2010). Mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin yaşadıkları zorluklarla öğretmen adaylarının yaşayabilecekleri zorluklara ilişkin algılarının karşılaştırılması. *E-Journal of New World Science Economy*, 5(3), 12-23. <https://dergipark.org.tr/en/pub/nwsaqual/issue/20071/213597>
- İnandı, Y. ve Yıldız, S. (2014). Lise okul yöneticilerinin okullarda şiddeti önleme yeterlikleri: Mersin ili örneği. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 137-147. <https://dergipark.org.tr/en/pub/trkefd/issue/21480/230210>
- İş, E., ve Balcı, S. (2024). Kalabalık Sınıflardaki Öğretim Sürecinin İncelenmesi: Yükseköğretim Örneği. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 160-170. <https://doi.org/10.32329/uad.1411934>
- İşbilir, B., Bayrak, M., Kayaoğlu, F., Şakar, E., Bülbül, D., & Acar, B. (2023). Öğretmenlerin sınıf içinde karşılaştıkları disiplin sorunları. *Journal of European Education*, 13(1), 19-41.
- Jensen, B., Sandoval-Hernández, A., Knoll, S., ve Gonzalez, E. J. (2012). *The experience of new teachers: Results from TALIS 2008*. OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264120952-en>.
- Karadaş, H. (2024). *Sınıfta zaman yönetimi*. H. Işık & R. Uçar (Ed.), *Uygulamalı Sınıf Yönetimi içinde* (ss. 93-107). Pegem Akademi Yayıncılık
- Karip E. (2017). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Keengwe, J., & Adjei-Boateng, E. (2012). Induction and mentoring of beginning secondary school teachers: A case study. *International Journal of Education*, 4(2), 250-260.
- Kırbaş, Ş., ve Atay, A. (2017). Öğretmenlerin sınıf yönetiminde yaşadığı sorunlar ve çözüm önerileri. *Electronic Turkish Studies*, 12(28).
- Kozikoğlu, İ., ve Senemoğlu, N. (2018). Mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin karşılaştıkları güçlükler: Nitel bir çözümleme. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 6(3), 341-371. <https://dergipark.org.tr/en/pub/enad/issue/40655/490127>
- Küçüksungurludan, K., Özdemir, F., Kaya, G., ve Berkil, S. (2024). Öğretmenlerin tükenmişlik düzeyinin sınıf yönetimine etkisi. *Ulusal Özgün Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 51-65. <https://ulusalegitimdergisi.com/index.php/pub/article/view/18>
- Lundeen, C. A. (2004). Teacher development: The struggle of beginning teachers in creating moral (caring) classroom environments. *Early Childhood Development and Care*, 174(6), 549-564. <https://doi.org/10.1080/0300443042000187068>
- Miller S. (2003). *Analysis of phenomenological data generated with children as research participants*. *Nurse Research*, 10(4), 68-82. <http://doi.org/10.7748/nr2003.07.10.4.68.c5908>
- Öncel (2022). *Öğretmenlerin sınıf yönetimi konusunda yaşadığı sorunlar ve çözüm yöntemlerinde öğretmenlik deneyiminin rolü*. Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul.
- Patton, M. Q. (2018). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri* (3. baskıdan çeviri). (Çeviri Editörleri: Mesut Bütün, Selçuk Beşir Demir). Pegem Akademi.

- Sağır, M., ve Kökocak, S. (2023). Öğretmenlerin sınıf yönetimi kaygı düzeyleri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişki. *Uluslararası Liderlik Eğitimi Dergisi*, 7(2), 114-131. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ijolt/issue/79366/1366874>
- Sarı, M. H., ve Altun, Y. (2015). Göreve yeni başlayan öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(1), 213-226.
- Sürücü, A., ve Ünal, A. (2018). Öğrenci motivasyonunu arttıran ve azaltan öğretmen davranışlarının incelenmesi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 8(14), 253-295. <https://doi.org/10.26466/opus.404122>
- Shank, M. K., & Santiago, L. (2021). Classroom management needs of novice teachers. *The Clearing House: A Journal of Educational Strategies, Issues and Ideas*, 26-34. <https://doi.org/10.1080/00098655.2021.2010636>
- Şahin, S. ve Arslan, M. (2014). Öğrenci ve öğretmen görüşlerine göre istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı kullanılan öğretmen stratejilerinin öğrenciler üzerindeki etkileri. *International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9 (2),1401. <https://research.ebsco.com/c/mwvn5v/viewer/pdf/ucs7e7uifgn>
- Şahin, A., Özkan, R. A., ve Turan, B. N. (2022). Öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlara ilişkin yapılmış bilimsel çalışmaların incelenmesi. *Educational Academic Research*, (45), 83-91. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2531361>
- Şişman, M ve Turan, S. (2023). *Sınıf yönetimi*. (18. Baki). Pegem Akademi yayınevi, Ankara.
- Taş, A. (2016). Sınıf Yönetimini Etkileyen Etkenler. H. Kıran ve K. Çelik, (Ed.). *Etkili Sınıf Yönetimi*. (12. baskı) (s. 33-55) Ankara: Anı Yayıncılık.
- Tatar, N. ve Arslan, F. (2020). Fen bilgisi öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeyleri ve nedenleri. *Eğitim Bilim ve Araştırma Dergisi*, 1(2), 1-21. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ebad/issue/59114/832473>
- Tekindal, S. (2023). *Nicel, nitel, karma yöntem araştırma desenleri ve istatistik*. (2.baskı). Ankara: Nobel Yayınevi.
- Toker-Gökçe, A. (2013). Öğretmenlerin adaylık dönemlerinde yaşadıkları mesleki sorunlar. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 137-156. <https://dergipark.org.tr/en/pub/zgefd/issue/47941/606524>
- Tunç, B., Yıldız, S., ve Doğan, A. (2015). Meslek liselerinde disiplin sorunları, nedenleri ve çözümü: bir durum analizi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(2), 384-403. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2015.15.2-5000161330>
- Turan, M. ve Fansa, M. (2021). Göçmen çocukların Türkçe öğreniminde yaşadıkları problemler. *Milli Eğitim*, 50(1), 11-26. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.958878>
- Turan, S. ve Şişman, M. (2020). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Yaraş, Z., ve Turan, M. (2021). Sınıf yönetimi engeli olarak istenmeyen davranışlar: kalitatif bir değerlendirme. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (58), 573-600. <https://dergipark.org.tr/en/pub/maeuefd/issue/61832/755102>
- Yurtal, F. ve Yaşar, M. (2008). *Sınıf yönetimini etkileyen faktörler*. Y. Aktaş Arnas ve F. Sadık, (Ed.). *Okul öncesi eğitimde sınıf yönetimi* (1. baskı) (s. 62-86) Ankara: Kök Yayıncılık.

Yazar Katkı Oranları:

1.yazar %50

2.yazar %50

Çıkar Çatışması Beyanı: Araştırma kapsamında herhangi bir kurum veya kişi ile çıkar çatışması bulunmamaktadır.